

ville kunne have forandret sig til den Tid, hvor Landet skal høste Nytte af de Foranstaltninger, hvorom der nu skal tages Beslutning. Det er Forhold af en mere uforanderlig Art end de politiske, som fortrinnsvis maa komme i Betragtning.

Danmarks geografiske Konfiguration, dets Adspjaltethed ved Havet i en Halv og et stort Antal større og mindre Der er et Naturforhold, som er baade til Gavn og til Men for Landets Forsvar. Til en vis Grad gjør denne Adspjaltethed det vanskeligt for en Fjende at overrende det hele Land, og under vore seneste Krige mod en Modstander, overfor hvem vi havde Magten tilhøj, var det Adspjaltetheden, som gjorde det muligt for os at yde en haardnakket og forholdsvis langvarig Modstand i et Land, hvis Fæstninger i de sidste 150 Aar vare aldeles forløst. Men den geografiske Adspjaltethed svækker tillige Forsvaret ved at dele det, især naar enhverjens Modstander er stærkere paa Spen end vi og altsaa for længere eller kortere Tid mere eller mindre fuldstændig kan afskjære Forbindelsen fornemmelig mellem de to Dele af Landet, som adskilles ved Storebelt. Hver af disse to Dele, Sjælland med vedliggende Der og Nørrejylland med Fyn, kan særskilt blive Sjenstand for Angreb; for hver af disse to Dele — maakte for dem begge samtidig — kan der forlanges et eftertrykkeligt og langvarigt Forsvar, for hvilket det vil være af største Nytte, om vi kunne opretholde eller gjenoprette Søforbindelsen, selv kun for en kortere Tid. Ingen af de to Landsdele har en saadan Udstrækning eller faadane Naturforhold, at en Angriber deri vil finde en væsentlig Hindring for at oversjømme dem med sin Magt. Til at haandhæve vort Lands Frihed og Uafhængighed have vi i første Række ikke Andet at stole paa end Rigets Krigsmagt tillands og tilvands; ved Her- og Flaadeplanerne af 1867 og 1868, saaledes som begge ere forbedrede 1880, har man fastslaaet Krigsmagtens personelle Organisation, saa godt som Nationen har kunnet blive enig om. Det staar tilbage at udstyre den med de materielle Hjælpemidler, den behøver, samt ved Arbejde i Fredens Tid, o: ved Befæstningsarbejder, at tilvejebringe gunstigere Forhold for et ufortrødent og langvarigt Forsvar, end Landet af sig selv frembyder. Det er det, Lovforslaget tilfigter.

Alf de to ved Storebelt adskilte Dele af Landet maa den østlige Del betragtes som den, der efter menneskelig Forudsæenighed er mest udsat for Angreb. Enhver Magt, der med nogen Rimelighed kan tænkes som en fremtidig Fjende af Danmark, kan angribe Sjælland og vil forjaavdt være opfordret dertil, som Besiddelsen af denne Ø og især af Kjøbenhavn kan have en stor strategisk Betydning under en Krig mellem en eller flere af Østersømagterne og en eller flere af Vestmagterne. Dertil kommer, at selv under en Krig,

der er rettet mod Danmark alene, vil et Stød rettet mod Sjælland og navnlig mod Kjøbenhavn være det farligste for Landet; saaledes som Forholdene historisk have udviklet sig i mange Hundrede Aar, er Kjøbenhavn blevet ikke blot Regeringsmagtens Sæde og det eneste Centrum for Lands- og Søkrigsmagten, men Hovedstaden er tillige bleven Landets eneste store By med en usforholdsmæssig talrig Befolkning og en usforholdsmæssig Betydning for Landets Handel, Skibsfart og øvrige Erhvervstilder, for dets økonomiske Kraft i det Hele taget. Der kan være delte Meninger om det Ønskelige i, at Hovedstaden har en sammenlignelsesvis saa stor Betydning i Landet, men dette Forholds Tilstedeværelse lader sig ikke benegte, og det lader sig ikke ændre, allermindst i et kort Aaremaal; tværtimod synes den nyere Tids materielle Udvikling netop at tendere henimod de store Stæders Vægt i Befolkning og Betydning. Det er derfor at antage, at Forholdet i Fremtiden vil blive, som det er og har været i umindelig Tid, at en fjendtlig Erobring af Kjøbenhavn vilde lamme Rigets Modstandskraft, om ikke helt tilintetgjøre den; der er intet andet Punkt i Landet, end ikke nogen Del af det, om hvilket dette gjælder i saa høi Grad.

Hvor stor Vægt der end maa lægges paa Sjællands og Kjøbenhavns Forsvar, kan man imidlertid ikke lufte Øinene for, at ogsaa en fjendtlig Besættelse af Landsdelene vesten for Storebelt er en Eventualitet, som det er nødvendigt for Landet at værge sig imod, saa langt vor Evne strækker. Ved en Besættelse af Nørrejylland vilde vel Sværdet ikke være slaaet os af Haanden strag; men, som Historien mange Gange har vist, vil den, fortat gennem længere Tid, dog omsider tvinge Landet til at bøie sig. Under en Krig med vor sydlige, mægtige Naboagt vilde en Besættelse af Jylland og eventuelt Fyn vel ikke være den hurtigst virkende eller mest afgjørende Maade for den til at tvinge Danmark; men den vil under mange Omstændigheder være den Fremgangsmaade, som vil koste Lydsland mindst Anstrengelse, og ved hvilken denne Magt langifra vil vove saa Meget som ved et Angreb mod Sjælland, saa længe der er en Mulighed eller Rimelighed for, at en af de store Sømagter vil blande sig i Striden. Dertil kommer, at under en anden Eventualitet, nemlig at Danmark staar neutralt under en Krig mellem Lydsland og en anden Sømagt, vil vor Neutralitet kun kunne ventes respekteret, naar vi have ikke blot Villien, men ogsaa Magten til med Raaben i Hænde eftertrykkeligen at hævde vor neutrale Stilling, paa den ene krigsførende Magts Grændse.

Den Omstændighed, at en rent defensiv Krig fra Danmarks Side kan blive at føre paa to forskjellige Krigsskuepladser, indbyrdes adskilte ved Havet, gjør det nødvendigt for os at være indrettede paa, at vor Sømagt kan gjøre sig idet-